

نشر گل واژه

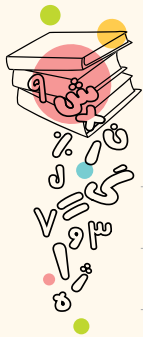
کار و تمرین

ریاضی

پنجم ابتدایی

مؤلفین: سحر کیانی
حامد اصلانی

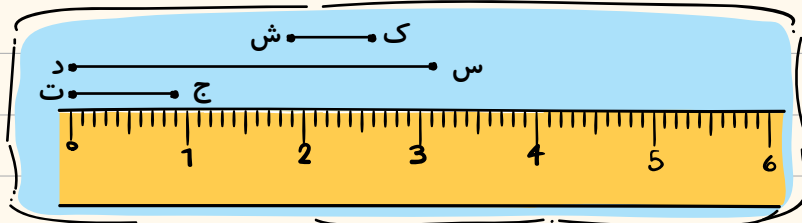
فصل پنجم • عددهای اعشاری

چالش و تمرین

۱) جدول زیر را کامل کنید.

مخلوط	کسر	اعشار	حروف
			دویست و نود و پنج ممیز هشت دهم
		۱۰۴۳/۵	
	$\frac{۷}{۱۰}$		
$۵۲\frac{۱}{۱۰}$			

۲) طول هر یک از پاره‌خط‌های زیر را به صورت یک عدد اعشاری بنویسید.

۳) هر کسر یا عدد مخلوط را به اعشار و هر عدد اعشاری را به کسر یا عدد مخلوط تبدیل کنید.

$\frac{۹۵}{۱۰۰} =$

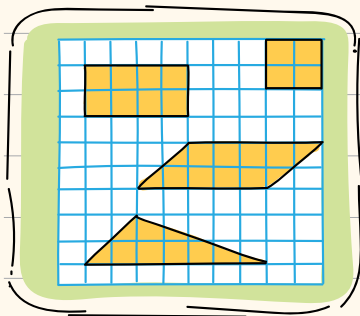
$۴/۰۹۰ =$

$۵\frac{۲۳۸}{۱۰۰۰} =$

$۰/۰۷۳ =$

(۴) شادی با یک صفحه‌ی شطرنجی به ابعاد 10×10 می‌خواهد مساحت شکل‌های زیر را به دست آورد. مساحت هر شکل را حساب کنید و بنویسید که اندازه‌ی سطح هر شکل چه کسری از صفحه‌ی شطرنجی است؟ پاسخ را به صورت عدد اعشاری هم بنویسید.

$$\text{مساحت مربع} = \frac{4}{100} = 0.04$$

مساحت مستطیل = _____ = _____

مساحت متوازی‌الاضلاع = _____ = _____

مساحت مثلث = _____ = _____

(۵) عددهای زیر را با حروف و رقم بنویسید.

..... : ۲/۰۷

..... : ۶/۰۴

..... : ۲۵/۰۳۴

دوازده و پنج هزارم:

هشتاد واحد و شش صدم:

هشتاد و شش صدم:

(۶) عددهای زیر را به صورت گسترده بنویسید.

۸۴/۱۲۶ =

۱۹/۴ =

۷/۰۵۳ =

۴۲۶/۰۰۷ =

فصل پنجم • عددهای اعشاری

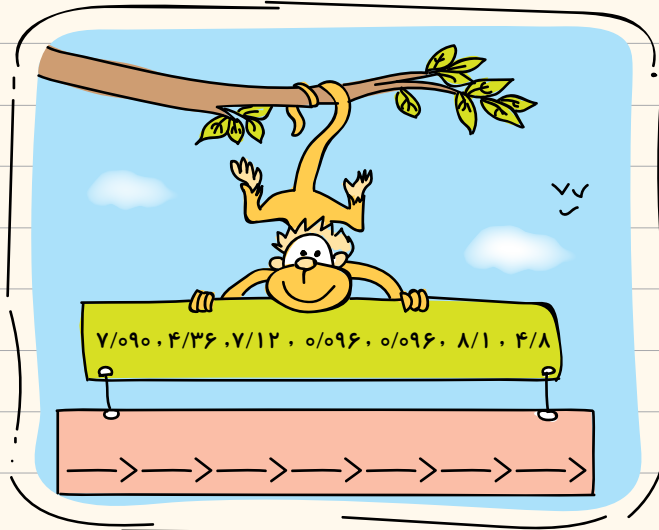
۷) عدد مربوط به هر گسترده را در مقابل آن بنویسید.

الف) $۷۰ + ۱ + ۰/۲ + ۰/۲ + ۰/۰۳ + ۰/۰۰۹ =$

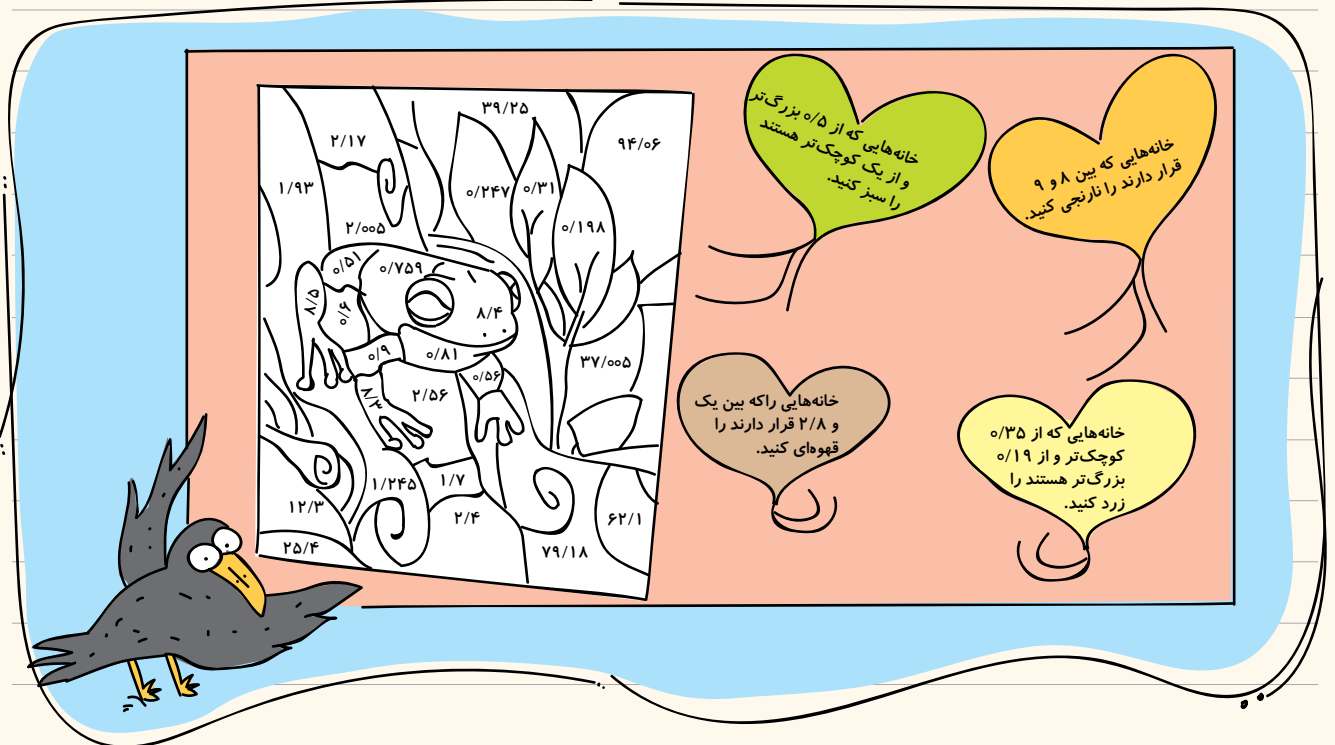
ب) $۴۰۰ + ۲۰ + ۵ + ۰/۰۰۶ =$

پ) $۹ + ۰/۰۴ + ۰/۰۰۸ =$

۸) عددهای زیر را از بزرگ به کوچک مرتب کنید.

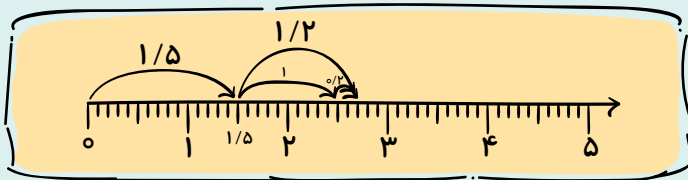
۹) شکل زیر را طبق راهنما رنگ کنید تا شکل داخل آن مشخص شود.

کلبه آموزش

جمع عددهای اعشاری

فرض کنید با یک متر خیاطی که $\frac{1}{5}$ متر طول دارد می‌خواهید طول یک دیوار را در خانه‌تان اندازه بگیرید اما طول دیوار از $\frac{1}{5}$ متر بیشتر است و وقتی متر را از آنجایی که $\frac{1}{5}$ متر تمام شد قرار می‌دهید تا انتهای دیوار عدد $\frac{1}{2}$ خوانده می‌شود، بنابراین طول کل دیوار برابر است با:

جمع عددهای اعشاری مانند جمع عددهای غیر اعشاری انجام می‌شود، فقط باید حواسمان باشد که ممیز در سر جای خودش

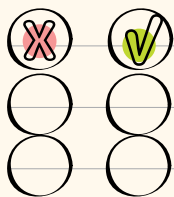
قرار گیرد. به جمع دو عدد $\frac{38}{47}$ و $\frac{5}{108}$ توجه کنید.

صدم	دهم	یکان	دهگان
۷	۴	۸	۳
۸	۰	۵	+
۵	۵	۳	۴

برای جمع عددهای اعشاری از جدول ارزش مکانی نیز می‌توانیم استفاده کنیم.

دهم	یکان
۵	۱
۲	۱
۷	۲

پرسش و تمرین

۱) جمله‌های درست را با علامت $\checkmark$ و جمله‌های نادرست را با علامت $\times$ مشخص کنید.

الف) $\frac{3}{10} = \frac{30}{100}$ برابر است با $\frac{3}{10}$ تا یک صدم.

ب) عدد $\frac{1}{89}$ به عدد یک نزدیک‌تر است.

۲) مجموع کدام یک از عددهای زیر با عدد $\frac{7}{19}$ برابر $\frac{8}{65}$ است؟

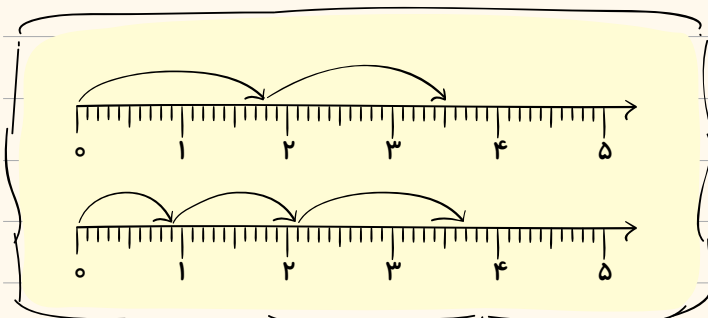
الف) $\frac{1}{46}$

ب) $\frac{4}{1}$

ج) $\frac{7}{36}$

د) $\frac{1}{52}$

۳) برای هر محور یک جمع بنویسید.

فصل پنجم • عددهای اعشاری

۴) در یک مسابقه‌ی پرش ارتفاع سه تیم دو نفره شرکت کرده‌اند. تیمی برنده است که مجموع ارتفاع پرش دو نفر آنها از سایرین بیشتر باشد. با توجه به جدول زیر تیم اول تا سوم را مشخص کنید.

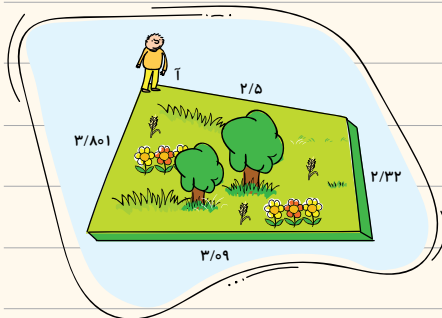
تیم	نفر اول	نفر دوم
الف	۵/۹۳۸	۴/۰۹
ب	۶/۰۴	۴/۰۰۱
ج	۵/۸	۴/۸۹۹

۵) با کارت‌های ۰، ۴، ۵، ۸ و ۲ بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد اعشاری بین ۳۰ تا ۸۰ را بنویسید و سپس مجموع آنها را حساب کنید.

۶) محیط مثلث متساوی‌الساقینی به طول ساق‌های ۱۴/۸ و قاعده‌ی ۹/۵۹۳ را حساب کنید.

۷) شکل مقابل تصویر یک باغچه است. اگر علی بخواهد از نقطه‌ی (آ) شروع کند و

دور باغچه راه برود و دوباره به نقطه‌ی (آ) برگردد، او چند متر راه رفته است؟

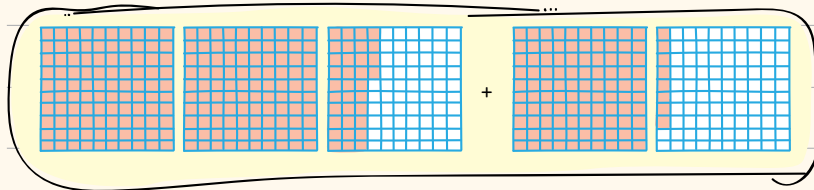

۸) ظرفیت آسانسور ساختمانی ۳۵۰ کیلوگرم است. اگر ۴ نفر با وزن‌های ۳۶/۲۵۴، ۶۸/۵، ۲۴/۲۵۶ و ۱۲۵ کیلوگرم بخواهند سوار آسانسور شوند، آیا آسانسور قادر به حمل آنها خواهد بود؟

۹) مهیار دو عدد $۱۷۶/۸$ و $۴۲/۱۷$ را با هم جمع کرد و پاسخ $۵۹۶/۲۵$ شد. معلم مهیار به او گفت که اشتباه کرده است. اشتباه مهیار را توضیح دهید و سپس حاصل جمع درست را به دست آورید.

۱۰) برای شکل زیر یک عبارت جمع بنویسید و حاصل را به دست آورید.

۱۱) حاصل جمع‌های زیر را مانند نمونه به دست آورید.

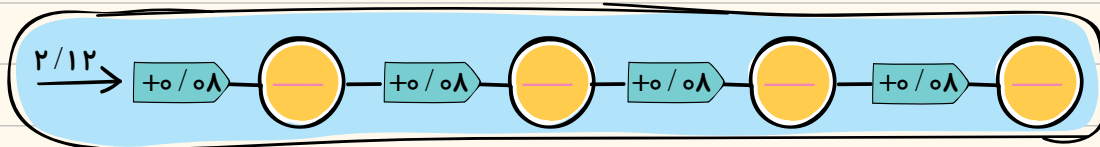
$$۸/۳ + ۱/۹ + ۲/۴ = (۸+۱+۲) + (۰/۳ + ۰/۹ + ۰/۴) = ۱۱ + ۱/۶ = ۱۲/۶$$

الف) $۵/۴ + ۲/۶ + ۳/۸ =$

ب) $۳/۵ + ۴/۷ =$

ج) $۱۸/۱۲ + ۱۴/۶ + ۹/۷۳ =$

۱۲) آخرین عددی که از ماشین زیر خارج می‌شود، چند است؟

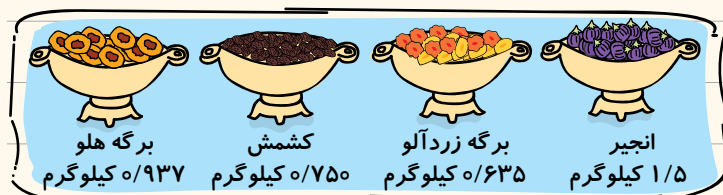

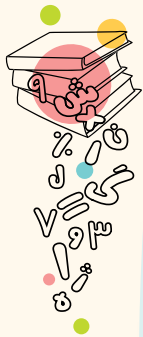
۱۳) فاصله‌ی خانه‌ی بهزاد تا پارک $۳/۸۱۵$ کیلومتر است و فاصله‌ی خانه‌ی شاهین تا همان پارک $۱/۴۱۸$ کیلومتر دورتر است.

شاهین برای رسیدن به پارک چند کیلومتر باید طی کند؟

۱۴) مادر بزرگ سارینا همیشه به او سفارش می‌کند که خوراکی‌های سالم و مقوی بخورد. او می‌خواهد خوراکی‌های زیر را

با هم مخلوط کند تا سارینا هر روز مقداری از آنها را به مدرسه ببرد، مخلوط خشکبارهای زیر چند کیلوگرم است؟

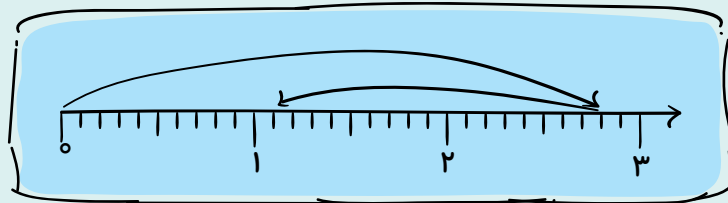

فصل پنجم • عددهای اعشاری

کلبه آموزش

تفریق عددهای اعشاری

اگر ارتفاع سقف خانه‌ی شما $2/8$ متر و قد شما $1/7$ متر باشد و بخواهیم حساب کنیم که از سر شما تا سقف خانه چقدر فاصله دارد، باید این دو عدد را تفریق کنیم یعنی:

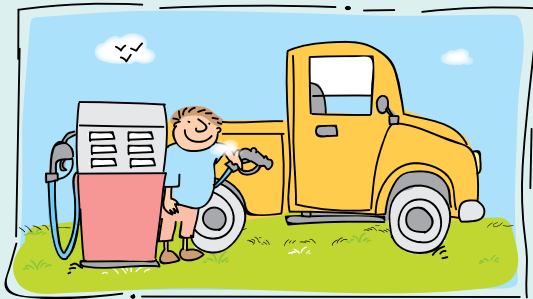

همان‌طور که برای جمع دو عدد اعشاری گفتیم برای تفریق آنها نیز می‌توانیم از جدول ارزش مکانی استفاده کنیم. در تفریق باید حواسمان باشد همیشه در جدول عدد بزرگ‌تر را بالا بنویسیم و عدد کوچک‌تر را زیر آن بنویسیم.

یکان	دهم
۲	۸
- ۱	۷
۱	۱

در واقع تفریق دو عدد اعشاری خیلی اهمیت دارد، چون خیلی از مواقع اتفاق می‌افتد که ما بخواهیم اختلاف دو مقدار را حساب کنیم.

به طور مثال در مسافرت راننده‌ها سعی می‌کنند باک بنزین خود را پُر نگه‌دارند.

اگر راننده‌ای در ابتدای حرکت خود $40/6$ لیتر بنزین زده باشد و باک ماشینش پر شده باشد و شروع به حرکت کند و برای استراحت در راه نزدیکی پمپ بنزینی بایستد و دوباره بنزین بزند که باک ماشینش پر شود، مقدار بنزینی که در این دفعه می‌زند تا باک پر شود $24/154$ لیتر است. برای اینکه حساب کند چه مقدار بنزین در باک مانده بوده است باید تفریق زیر را انجام دهد.

هزارم	صدم	دهم	یکان	دهگان
۱۰	۹	۵	۱	۳
۰	۰	۶	۰	۴
- ۴	۵	۱	۴	۲
۶	۴	۴	۶	۱

یعنی $16/446$ لیتر بنزین هنوز در باک مانده بوده که او دوباره بنزین زده است.